



Churchill-Roosevelt se sestala - Osišče v velikih skrbih

SNUJE SE NAČRT ZA UDAR NA JAPONCE

Winston Churchill, angleški prvi minister dospel v Washington na posvetovanje s predsednikom Rooseveltom. — Z njim so dospeli angleški vojaški eksperti, med njimi general Wavell. — Gre za velike načrte.

Washington, D. C. — Predvčeršnjim so opazili v Londonu, da angleškega prvega ministra Winstona Churchilla ni doma. Takoj so se raznesle govorice, da je Churchill najbrže odšel v Egipt, kjer je bila napovedana konferenca zavezniških poveljnikov na Bliznjem vzhodu. Celo berlinska radio postaja je to povzela in poročala. Veliko iznenadenje pa je nastalo, ko je včeraj prišla objava, da je prvi minister v Washingtonu in da konferira s predsednikom Rooseveltom.

Istočasno, kakor Churchill je dospel v Washington tudi angleški general Archibald Wavell, ki je organiziral zavezniško armado v Indiji in na Srednjem vzhodu. Prisostvujejo tudi angleški admiral in razni ameriški poveljniki. Washingtonski sestanek ima zelo veliko nalogo. Sicer je vse sklepanje tajno in ne gre, da bi se bobnalo v javnost, da bi bili sovražniki o tem v naprej informirani, od kje bo prišel udar. Sklepa pa se, da se bo na tem sestanku naredilo program, s katerim se bo udarilo na Japonsce ob svojem času.

Tudi udar na evropsko celine se bo proučeval, dasi je ta, kakor pravijo že izdelan v natančnem načrtu. Udar na Evropo zna priti vsak čas in najbolj nervozno ga pričakujejo Nemci in Italijani.

Odlična predstavnika dveh največjih svetovnih veselil pa imata pred seboj še mnoge druge tekoče važne probleme. Zelo nujno vprašanje je, izravnati spor med Rusi in Poljaki, ki je v tem momentu zelo ne dobrodošel. Drugo tako sitno vprašanje je nastali spor med francoskima generaloma Gi-

O RAZMERAH V JUGOSLAVIJI

Nezaslišana draginja vlada po vsej deželi.

Bern, Švica. — "Arbeiter Zeitung" poroča te dni o razmerah v Jugoslaviji. Silna draginja vlada vsepovsod in pomanjkanje je splošno. O razmerah v Beogradu pravi:

"Velika tvornica čevljev 'Bata' je popolnoma ustavljena. V 'Bata' trgovinah zdaj ni več najti niti enega samega para usnatih čevljev. Čevlji z lesenimi podplatmi pa veljajo 700 dinarjev.

"Stare, že rabljene čevlje, prodajajo v Beogradu za več nego dvakrat toliko.

"Živežne cene so neverjetno poskočile. V dobrih gostilnah dajejo mesto kruha, kolače iz koruzne moke. V hotelu Majesty računajo obed 400 dinarjev.

"Mast je najtežje dobiti. Cigarete so redke. Ljudje ne kažejo nobenega zanimanja za nobeno stvar — njihov pogled je usmerjen edinole v povojni čas."

raudom in De Gaulle. Predno gredo zavezniški naprej iz Afrike hočejo imeti zdaj za seboj mir, ne pa ravnanje med političnimi voditelji dežel, za katere se vojskujejo, kakor sami zase. Od tega sestanka pričakujejo važnih zaključkov in načrtov.

ROOSEVELT PRIPOROČA 135.000 LETAL ZA LETO 1944

Washington, D. C. — Predsednik Roosevelt je sestavil svoje poročilo za kongres za prihodnje fiskalno leto. V tem svojem poročilu stavlja v proračun izdelavo 135.000 vojnih letal vseh raznih tipov. V tem zadnjem letu je bilo določeno 190.000 letal. Skupaj bi to dalo Združenim državam 325.000 letal, kar bi bila najvišja produkcija letal v zgodovini. Za vojno in mornariško stavlja predsednik v proračun \$60.000.000.000, za leto 1944. V svojem poročilu navaja, da Združene države bodo šle vedno večje in večjo ofenzivo proti osišču, dokler ne zmaga-jo nad njim popolnoma.

STROŽJE DOLOČBE ZA AVTO VOZNIKE

Chicago, Ill. — OPA urad je objavil vrsto novih določb za avtomobilске voznike, da se tako kar najbolj mogoče omeji vse nepotrebne vožnje. Vsakemu avtomobilistu, ki ima B. ali C. knjižico in ki bo zasaden, da vozi hitreje, kakor 35 milj na uro, mu bo knjižica vzeta. Tudi za razne druge pregreške se bo ravnalo z avtomobilisti prav tako in bodo imeli težave predno bodo zopet dobili knjižice.

NEMCI POBJAJAO NIZOZEMCE

London, Anglija. — Nizozemski krogi so dobili poročila, da so začeli naziji silovito preganjati Nizozemce. Vest omenja, da gestapovci streljajo na skupine, kjerkoli najdejo več, kakor pet ljudi skupaj. Koncem aprila in prve dni maja je bilo ustreljenih nad 30 ljudi, kar tako za male prestopke in nekateri brez vsake prave obtožbe. Kjerkoli najdejo naziji po več Nizozemcev skupaj, jih smatrajo za zarotnike in saboterje in postopajo z njimi, kot razbojnik. Najbolj Nemce jezi, ker so razglasili mobilizacijo med Nizozemci za rusko fronto in prijava so bile skoro ničostne.

NAZIJSKI VODITELJI NA POSVETOVANJH

Hitler pregleduje ves nivozno obrambo na zapadu in v Italiji so na delu maršal Goering, Himmler in državni minister Meissner. — Vsi nivozno gledajo, če so "šance" zadostne ali ne. — Italija obupana in omahuje.

KRIŽEM SVETA

Birmingham, Ala. — V Praco Coal Mine, štev. 10, kakih 20 milj od tukaj se je dogodila eksplozija, pri kateri je zginilo življenje deset premo-garjev, izmed ostalih 12, ki so ji rešili so nekateri hudo ožgani. Premogarji so se nahajali ob času eksplozije kako miljo in pol pod zemljo.

Toronto, Ontario. — V Kanadi se bo začelo prihodnji ponedeljek prodajati pivo na karte, ali odmerke. Vsaki odrasli osebi bo dovoljeno 36 pintov piva na mesec. Oblasti bodo izdale vsaki osebi toliko znamk mesečno za predpisano količino piva.

Washington, D. C. — Senatski odbor za mornariške zadeve je včeraj odobril po-oblastilo mornariškemu departmentu, da sme zgraditi za 1 milijon tonov manjših ladij za vkrcavanja in izkrcavanja čet in raznega materiala. Za 1 milijon tonov pa raznih pomožnih manjših vojnih ladij.

New York, N. Y. — Poljska novinarska agencija je dobila poročilo, da je Leon Blum, bivši socialistični prvi minister Francije v koncentracijskem taborišču v Majdaneku na Poljskem. Blum je bil po razsulu Francije leta 1940 aretiran in odveden v Nemčijo, kjer so ga imeli zaprtega v mnogih ječah.

Charleston, W. Va. — V tovarni od Carbide and Carbon Chemical Corporation, ki se nahaja na rečnem otoku na Kanawha reki, se je dogodila eksplozija, v kateri so zginili trije delavci življenja in 12 delavcev je močno poškodovanih. Vzroka eksplozije poročilo ne navaja.

Bern, Švica. — Med tem, ko se krvava igra v Tuniziji zaključuje in se vrše važne konference zavezniških poveljnikov v Egiptu in važno posvetovanje med Churchillom in Rooseveltom v Washingtonu, švigajo nazijski voditelji vsi nivozno po okupiranih evropskih deželah. Hitler inšpicira obrežne utrdbe v Franciji, tako poroča berlinska radio postaja. Maršal Goering Himmler in minister Meissner pa so v Rimu, da organizirajo obrambo Italije. Goering ima v oskrbi organiziranje vojaške obrambe. Himmler, poglavar nazijskih rabljev, pa ima nalogo očistiti vso Italijo vseh omahljivcev in nezanesljivih elementov, z metodami, kakoršne uporabljajo gestapovci. Missner pa bo Mussoliniju de-sna roka in bo za Mussolinija preorganiziral italijansko vlado.

Italijanska javnost je vsled poraza v Afriki tako poparjena, kakor je bila leta 1918 po porazu pri Kaboridu. Iz nemških krogov je prišla vest, da Mussolini prosi Hitlerja, da mu dovoli anektirati Korziko, Nico in Savojsko pokrajino v Franciji. Edino to bi morda prineslo Italijanom nekaj novega poguma, za tem, ko so v Afriki vse zgubili.

Kakor zgleda bo Italija začela v kratkem dobivati silovite batine. Bombardiranje se bo začelo vseh italijanskih mest v taki meri, kakoršnega dosedaj še ni bilo. Italijani bodo plačali visok račun za svojo pajdašarijo s Hitlerjem.

Katoliški Slovenci smo tako močni, kolikor in kakor je močno naše katoliško časopisje.

VESTI O DOMOVINI

Nemci obsojajo na smrt tudi jugoslovanske žene in bodo odslej tudi nje jemali za talce. — Morda pride v kratkem do notranje preuredbe v jugoslovanski vladi. — Ali Jugoslavija ali Velika Srbija!

Žene bodo jemali za talce

London, 3. maja (ONA) — Jugoslovanski viri poročajo, da je nemška vrhovna komanda začela obsojati na smrt tudi žene, trdeč, da so se izkazale jugoslovanske žene prav posebno okrutne napram ujetnikom osišča. Odzadaj naprej bodo jemali za talce žene ravno tako kakor moške.

Ustaški listi pišejo, da so se borili na Hrvaškem posebni ženski bataljoni proti četam osišča, tako v zapadni Bosni kakor tudi v nekaterih drugih krajih.

Kriza Jugoslovanske vlade še ni razrešena

London, 3. maja (Piše za ONA E. Yapou). — Dolgotrajna kriza jugoslovanske vlade ne more biti razrešena prej, predno ne bodo urejena nekatera politična vprašanja nazornega značaja. To je predstavniku te agenture izjavil eden izmed članov jugoslovanske vlade.

Kriza postružujejo neprestani spopadi med raznimi antifašističnimi strujami v Jugoslaviji sami. To je zdaj prvič priznal eden izmed uradnih predstavnikov vlade in to dejstvo je, ki povzroča napetost v odnosih med Sovjeti in jugoslovansko vlado.

Ko so vprašali prometnega ministra g. Milana Grola, ali so vesti, da bi on ali Ban Šubašič stopila na čelo vladi, resnične, je g. Grol odgovoril:

"Posvetovanja glede razrešitve jugoslovanske krize se nadaljujejo. Preiskujemo vse notranje in zunanje probleme, ki se prepletajo. V sedanjem položaju še ne razpravljamo vprašanja osebnosti. O tem tudi ne bomo govorili, predno ne dosežemo nazornega političnega sporazuma."

Javnost je zvedela, da se je včeraj sestala vlada pod predsedstvom Kralja Petra. O značaju teh razgovorov pa ni dozdaj še nobenih podrobnosti.

Zadeva generala Mihajloviča

London, 5. maja (ONA) — Bodočnost generala Draže Mihajloviča, poveljnika četniških sil v Jugoslaviji, je bila danes v krogu londonskih vlad v izgnanstvu druga najvažnejša zadeva, takoj za poljsko-sovjetskim sporom.

Krožile so govorice, da bo Mihajlovič kmalu odstranjen kot političen faktor in vojni minister jugoslovanske vlade v Londonu, toda merodajni zavezniški krogi niso imeli nobenih podrobnih tozadevnih informacij.

Komunistični časopis Daily Worker trdi, da so v teku važne diplomatske spremembe, naperjene proti Mihajloviču in politični karijeri. List pravi, da

je nepovoljen tako sovjetski kakor britanski vladi. Daily Worker trdi, da se je britanska vlada izrazila proti Mihajloviču "na najbolj formalen način."

Komunistični dnevnik citira neke nedavne proti-britanske in proti-sovjetske izjave, katere pripisuje Mihajloviču, ter navaja potem tudi nekatere že prej objavljene obtožbe proti Mihajloviču, trdeč, da je sklepal kupčije z Italijani in izmenjaval njihove vojne ujetnike za topove in municijo.

General Mihajlovič je bil že večkrat v preteklosti vir nerazpoloženja med sovjetsko vlado in jugoslovansko vlado v izgnanstvu in je bil tudi takrat že cilj napadov s strani komunističnega časopisja v Veliki Britaniji in Zedinjenih Državah. Njegova navzočnost v notranjosti Jugoslavije, v svojstvu člana jugoslovanske vlade in obenem poveljnika armade, boreče se proti osišču, je povzročila, da je značaj njegove vlade postal dejanska skrb v mednarodnih krogih. Druge borbene skupine v Jugoslaviji, stoječe pod vodstvom Sovjetom naklonjenih partizanov, delujejo neodvisno od Mihajloviča.

Trenetno je Mihajlovič vojni minister v vladi ministerkega predsednika Slobodana Jovanoviča, katerega označujejo kot odgovarjajočega v jugoslovanskih političnih razmerah pan-srbski težnji, ki podpira za povojno Jugoslavijo idejo Velike Srbije. Minister prava, Milan Gavrilović in minister prosvete, Miloš Trifunović so tudi pristaši pan-srbske ideje.

V nasprotju proti njim se nahajajo skupine pod vodstvom prometnega ministra, Milana Grola, vodje srbske demokratične stranke in Ivana Šubašiča, bana Hrvaške, ki podpirajo idejo federalne uredbe Jugoslavije. Ker je Jugoslavija država Srbov, Hrvatov in Slovencev, imajo sestavni deli tendenco, da z ljubo-sumnostjo branijo v okvirju državne edince svoje individualne pravice.

Gospodarske razmere v Jugoslaviji

Beograjsko Novo Vreme pri-naša v svoji številki od 21. marca članek ki razpravlja o neugodnih posledicah kopičenja denarja v žepih posameznikov. List svari prebivalstvo, da je treba zneske, ki prese-gajo 20 tisoč dinarjev naložiti v banko. List dodaje, da bodo vsi, ki se tej naredbi ne bodo pokorili, kaznovani, in da bo država, ako potrebno, nastopila z največjo strogostjo in naložila velike globe.

NOVA PREDLOGA PROTI STAVKAM IN SPOROM

Washington, D. C. — Kongresni odsek za vojaške zadeve je včeraj soglasno sprejel novo predlogo glede stavk in sporov med delavci in delodajalci. Zavrgel je v senatu sprejeto Connallyjevo predlogo, proti stavkam in jo spremenil in nadomestil z močnejšimi določbami znano Smith-ovo predlogo iz leta 1942, ki je bila zakonjena za reguliranje delavskih določb v takih sličnih zadevah.

Predloga bo šla zdaj še pred senat, kjer upajo, da bo tudi sprejeta in odobrena. Ta nova predloga vsebuje sledeče določbe:

1. Connallyjeva določba, ki določa, da ima predsednik pravico da zaseže v imenu vlade tovarne, ki obratujejo za vojno proizvodnjo se izbrše

iz predloge, ker to oblast pred-sednik že ima.

2. Člani delavskih unij morajo izraziti svoje mnenje potom tajnih volitev, predno se sme proglasiti stavko v vojnih tovarnah.

3. Vse delavske organizacije se morajo registrirati pri National Labor Relation Boardu in morajo polagati finančne izkaze o prejemkih in izdatkih.

4. Vojni delavski odbor, ki zdaj posluje po ekzekutivnem naročilu in odredbi ima popolno legislativno oblast, da lahko zahteva zaslišbe in vse razne podatke.

5. Stavke bi bile prepovedane v vojnih tovarnah za dobo 60 dni po razsodbah vojnega (Nadaljevanje na 4. strani)

MLADCI NA ŠVICARSKIH GORAH DELAJO LETALSKE MODELE



Slika kaže, kako švicarski mladci delajo v goriskem letalskem taborišču v Arosa na švicarskem modelu letal, ki jih potem spuščajo z gorskih vrhov v nižavo. Te vrste šport je zelo priljubljen tudi mladcem v Ameriki.

AMERIKANSKI SLOVENEK

Prvi in najstarejši slovenski
list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1931

Izhaja vsak dan razen nedelj,
nedeljkov in dnevoov po praznikih.

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.

Naslov uredništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Telefon: CANAL 5544

The first and the oldest Slovene
Newspaper in America.
Established 1931

Issued daily, except Sunday, Mon-
day and the day after a holiday.

Published by:
EDINOST PUBLISHING CO.

Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Phone: CANAL 5544

Naročninas	Subscriptions
Za celo leto \$6.00	For one year \$6.00
Za pol leta 3.00	For half a year 3.00
Za četrt leta 1.75	For three months 1.75
Za Chicago, Kanado in Evropo	Chicago, Canada and Europe
Za celo leto \$7.00	For one year \$7.00
Za pol leta 3.50	For half a year 3.50
Za četrt leta 2.00	For three months 2.00
Posamezna številka 3c	Single copy 3c

POZOR! Številke poleg vašega imena na naslovni strani
kažejo, do kedar je plačana vaša naročnina. Prva pomeni mesec,
druga dan, tretja leto. Obnavljajte naročnino točno.

Dopolni vašega pomena za hitro objavo morajo biti poslani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnjo številko v tednu je čas do četrtke dopoldna. — Na dopise brez podpisa se ne odziva. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter, November 10, 1925 at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

NAZIJSKA PROPAGANDNA OFENZIVA PROTI ZDRUŽENIM NARODOM

(Pojasnuje Elmer Davis, direktor vojnega informacijskega urada.)

Med tem, ko se nemške čete borijo s težavo, je nemški propagandi uspelo zadati nam udarec s tem, da se ji je posrečilo dovesti do preloma diplomatskih odnosov med Rusijo in poljsko vlado v izgnanstvu. Pot, po kateri so šli nacisti, je lep primer Hitlerjevega nauka iz njegove knjige "Mein Kampf", da namreč mnogi ljudje rajši verjamejo velikim lažem nego malim. Kakor se spominjate, so Rusi tedaj, ko so Nemci podjarmili Poljsko v septembru 1939, napredovali in zavzeli Vzhodno Poljsko ter pri tem vjeli tisoče poljskih vojakov. Junija 1941 leta so Nemci napadli Rusijo, preplavili to področje in ga od tedaj dalje držijo. Sedaj — po skoro dveh letih — naenkrat trdijo, da so blizu Smolenska odkrili trupla tisočev poljskih oficirjev, katere so — tako trdijo nacisti — Rusi pobili pred tremi leti.

V raznih pogledih izgleda ta pravljica zelo sumljiva. Najprej Nemci niso bili prav nič sigurni v pogledu števila ubitih. Čez nekaj časa so začeli Japonci in Francozi iz Višija trditi, da so bili poklani Rumuni v Odesi in ne Poljaki v Smolensku. Govorili so o desetih tisočih, potem dveh, potem petih, dokler niso končno "ustanovili", da jih je bilo dvanajst tisoč. Rim in Berlin nista bila istih mišli glede načina, kako so bili ubiti. Glede ostankov so rekli, da so bili bolj očuvani po treh letih kot bi se bilo pričakovalo. Trdili so, da so Rusi na vsak način hoteli skriti te grobove: vendar da so zakopali vsakega posebnega moža v uniformi z njegovo tabelo identitete. Predlogi, da Mednarodni Rdeči križ preišče zadevo, nimajo nobenega pomena. Kajti Nemci gospodarijo na tem ozemlju. Ne bi jim bilo težko pokazati onim, ki bi vodili preiskavo, trupla v uniformi s tabelicami identitete. Toda preiskovalci ne bi imeli nobenega načina, da utrdijo, da-li so ti ljudje bili ubiti od Rusov — ali pa od Nemcev, kar je zelo verjetno. Znano je, da so nacisti pobili sto tisoč Poljakov potem, ko je borba že bila končana. Ako so našli taborišče, polno poljskih ujetnikov, kadar so napadli Rusijo, bilo bi najbolj naravno, da bi tudi te pobili — če že ne takoj, pa pozneje, ko so jim bila trupla potrebna za propagando. Spominjate se, da, ko so Nemci zasedli Poljsko, so svetu trdili, da so našli grobove tisočev nemških civilistov, pobitih od Poljakov. Malokdo je verjel tem pripovedkam. Toliko bolj čudno je, da Poljaki, ki se tega dobro spominjajo, morejo verjeti sedanjim nemškim trditvam, zlasti ko so razlogi tako jasni. Prvi razlog je, naravno, ta, da se pozornost sveta odtegne od masovnih ubojstev, katere vršijo Nemci skozi tri leta in pol nad Poljaki, umoritev, ki so tako številna, da izgledajo kot nameravani poskus, da se iztrebi poljski narod. Drugi razlog je, vzbuditi sumničanje in nezaupanje med Rusijo in ostalimi Združenimi Narodi. To bi pomagalo Nemcem v dveh pogledih. Direktno bi to oviralo nadaljevanje vojne, katero vsi vodimo proti Nemčiji. Indirektno pa bi to pomagalo dvigniti moralo Nemcev doma. Dosti dokazov je da je med nemškim civilnim prebivalstvom — da, in celo med vojsko — vedno manj in manj vere v končno zmago nad vsemi sovražniki.

Toda nacistična propaganda je prepričala mnoge med njimi, da boste Amerika in Anglija zdaj pa zdaj končale vojno in napravile kompromisni mir ter pustile Nemčijo, da obračuna z Rusijo. In, seveda, več ljudi bo to verjelo ako je nesloga med Rusijo in neko drugo državo od Združenih Narodov.

Poljaki in Rusi so smatrali, da to vprašanje se tiče samo njih. Ako bi se končno reševalo na tej podlagi, bi ogromna premoč Rusije bila odločilna. Toda vsaka stvar, ki vstvarja razcep med Združenimi Narodi, se tiče vsake udružene države — vključno Amerike — kajti mi moramo držati vsi skupaj, da dobimo vojno. Ako bodo po vojni

Združeni Narodi še združeni na podlagi neke vrste kolektivne varnosti, tedaj bo manj nevarnosti, da bi katerakoli država smatrala, da mora svojo varnost zasigurati na škodo slabjših sosedov. Edini način rešavanja tega slučaja je rešavati ga kot problem svetovne varnosti.



KRI NI VODA!

Joliet, Ill.

Na Cvetno nedeljo, 20. aprila, se je častno število naših Slovencev zbralo v Farni dvorani Sv. Jožefa in v obliki shoda brez kake zabave obhajalo drugo obletnico nemškega in italijanskega vpada na našo rodno Slovenijo, — pač žalostno obletnico. Udeleženci, ki so iste krvi kakor naši teptani bratje in sestre v Sloveniji, niso bili samo ogorčeni vsled tega sirovega in neumljenega vojaškega postopanja, temveč je vsak zase naredil sklep, da bo vse storil, kar je v njegovi moči, da se naredi konec temu narodnemu krvavljenju. K temu cilju bo največ pripomogla naša narodna pripravljenost in čuječnost in organizirana pomoč, predvsem pa ameriška zmaga!

Občinstvo je z največjim zanimanjem poslušalo obširno in zanimivo poročilo Mr. Josipa Zalarja, voditelja zborovanja, ki se je zadnje čase udeležil več važnih zborovanj, sej in avdienc v Chicagu, Clevelandu in Washingtonu, ter dobiva od dneva do dneva važne direktne informacije. V svojem govoru je v bridkostnem tonu orisal trpljenje naših bratov in sester v stari domovini. Da, kri ni voda! Tam doma so v raznih spreminjajo vse v kri, ogenj in smrt. Kaj je groznejše in huje? In tisti ubogi reveži, ki jim je ostalo še toliko moči, da se lahko ogledajo in jokajo, vprašam vas, kam se obračajo njihove solzne oči koga naj gane njihov mili jok? Ali se ne obračajo k nam tukaj v svobodni Ameriki in med drugimi tudi ravno do nas Slovencev v Jolietu, da jim damo vsaj drobtinico ali kapljico pomoči!

V lepem skladu z obhajanjem Cvetne nedelje nam je Miss Olga Erjavec, tu rojena hčerka Mr. in Mrs. Joseph Erjavec, gniljivo predstavljala poseben prizor, oblečena v slovensko narodno nošo; marsikateremu je privabila solze v oči. Na omenjenem programu je govoril tudi naš č. g. župnik M. J. Butala, ki je v zbranih besedah odobral, priporočil in nasvetoval nadaljnje delo, organiziranje in zanimanje za pomoč, sedaj in po vojni, potrebnim v nekoč prelepi rojstni domovini. Č. g. župnik je tu v Ameriki rojen. S kratkimi navduševalnimi nagovori so nastopili tudi drugi.

Ob sklepu tega sestanka smo ustanovili lokalni odsek Slovenskega ameriškega narodnega sveta, organizacije, katere namen je delati kolikor mogoče, sedaj in po vojni, da se zopet vpostavi in pravično uredi razcepljena in poteptana

Slovenija. Začasni odbor bo v kratkem sklical drugo sejo, za katero se pričakuje, da ne bo niti enega rojaka, niti ene naše osebe, ki bi se ne odzvala, ako ne bo v resnici zadržana. Da, pripravljamo se nekaj posebnim zanimivim. Rečeno in zapisano je: Amerika je naša nevesta, Slovenija pa je naša mati. Pošteno misleči sin in soproge, kakor tudi ne svoje matere uničiti. Kaj pravite k temu vi, ki ste doma iz krajev kakor Adlešiči, Suhor, Dragatuš, Škofja Loka, Žužemberk, Metlika, Ajdovec, Busilovo, Semič, Črnomelj, Podzemelj, Mirna, St. Jernej, St. Vid, Novo Mesto in drugih lepih mest in vasi, ki so zdaj s krvojo zalite? Pridružimo se vsaki aktivnosti in organizirani pomoči, ki ima pred oči ta veleplemeniti namen! In kaj naj porečemo mi, ki smo rojeni tu v mirni, prosti in svobodni Ameriki, v Jolietu pri fari Sv. Jožefa, ki imamo isto kri v naših žilah? Kri ni voda!

In v zaključek: Investirajmo kar največ naših prihrankov v vojne bonde naših Zedinjenih držav in prispevajmo vsi po svojih možnostih za naše nesrečne rojake v stari domovini. S tem bo naš cilj: zmaga, rešitev in svetovni mir — hitreje dosežen! — Z narodnim pozdravom,

John L. Zivetz,

SPOMLADANSKI KONCERT

Chicago, Ill.

Najlepši letni čas je pomlad. Vsak se je veselil in težko pričakuje. Mesec maj je najlepši in najveselejši mesec pomladi. Traveca zeleni, ptički pojejo, rožice cvetijo, narava je vsa olepšana in oživljena.

Na spomlad se vedno prirejajo razne zabave in prireditve. Zato si je tudi naš ženski pevski zbor št. 2. SZZ. zbral dan 23. maja 1943 da priredi svoj pomladanski koncert v šolski dvorani sv. Štefana na Wolcott in Cermak Rd. Priznati vam moram, da ta koncert bo presegal prejšnje, to pa zato, ker zbor vedno narašča z mladimi močmi in čim starejši je, tem več zmožnosti si upa pokazati publiki in tudi slehernega udeleženca zadovoljiti. Pa bo spet kdo rekel, kaj je tega treba v teh resnih in žalostnih časih. Ravno nasprotno: sedaj smo potrebni takih zabav in prireditev, da si človek vsaj malo dušo razvedri in pozabi v tistih par urah na žalost ki ga tare.

Naš ženski pevski zbor SZZ. vam toraj nudi mnogo lepega in veselega užitka svojimi lepimi narodnimi slovenskimi pesmimi in drugimi točkami. Nastopili bodo razni pevski

zbori in diletantje. Več o programu bo poročano prihodnjič; samo to še naj pripominjam danes, da bo tudi vpričo "Minstrel" igra in kdo ve, kaj je to, ve tudi, da bo smeha dovolj. Vabljeni ste vsi chikaški Slovenci in Slovenke od vseh štirih strani, kakor tudi vsi izven Chicaga in bližnjih naselbin, ter vsi prijatelji in ljubitelji slovenskega petja, da nas v nedeljo dne 23. maja gotovo posetite. Vstopnina je zelo nizka. Začetek programa točno ob 3 uri popoldan.

Takoj po programu zabava in ples. Godba bo prvovrstna. Servirala se bo tudi večerja in pijača, ter vse druge dobrine, tako da bo v zadovoljstvo vseh in da bo rekel vsak, kateri bo de tam, no, na tako prireditev še spet pojdem. Na svidenje toraj vam kliče in vabi odbor. Pozdrav vsem. Za publicistični odbor,

Mary Kovačič.

VAŽNA SEJA ODBORA ŠT. 8 JPO-SS

Chicago, Ill.

Vsem odbornikom in odbornikom, zastopnikom in zastopnicam slovenskih društev, klubov in organizacij v Chicagu in okolici se uljudno naznana, da se bo vršila prihodnja seja zgoraj imenovanega lokalnega odbora v ponedeljek, 17. maja 1943, v Tomažinovi dvorani, 1902 W. Cermak Rd. Pričetek točno ob 8. uri zvečer. Ker bo to v resnici zelo važna seja, naj nihče ne zamudi se udeležiti. Ob enem prosimo vse tajnike tistih društev in klubov, ki so sklenili darovati poseben dar v ta namen a še niso poslali denar odboru, da to storijo najpozneje na tej seji, da bo to označeno na programu. Rodoljubni pozdrav! Za odbor:

John Gottlieb, tajnik.

O NOVOMAŠNIKU REV. SOKLIČU

Lorain, O.

V soboto 8. maja je bil posvečen v novomašnika Rev. Sebastian Francis Soklich, T. O. R., edini sin družine Frank in Johanna Soklich.

Rev. S. F. Soklich se je rodil v Jolietu, Ill., 11. maja 1916. V Lorainu je izdelal 8-razredno ljudsko šolo fare Sv. Cirila in Metoda. Potem je graduiral iz Lorain High School. Nato je odšel v St. Francis College v Loretto, Pa., kjer je graduiral z A. B. diplomom. Posvetil se je za duhovski stan in je ostal istotam v redu sv. Frančiška.

Prvo slovesno sv. mašo bo zapel v tukajšnji slovenski cerkvi Sv. Cirila in Metoda v nedeljo 16. maja. Tukaj pastiruje po vsej slovenski Ameriki poznani in spoštovani Rev. Milan Slaje, in lahko rečemo, da je največ ali pa edino njegova zasluga, ko ima lorainska naselbina zopet enega novomašnika; on je mladega nadbudnega fanta bodril in mu pomagal v premnogih ozirih, medtem ko so mu drugi jemali pogum in mu stavili na pot vse mogoče zapreke, izmed katerih je bila največja pač ta: ločiti se in kot edini sin oditi od doma, ko ga je na drugi

strani vlekla dolžnost, da bi ostal doma in bil tako enkrat zaslužena opora svojih staršev. Toda ker je bila božja volja, je končno srečno premagal vse težkoče in dosegel svoj zaželeni zelo težavni poklic.

Lahko si tudi vsak misli in predstavlja, kako velika in težka je bila žrtev tudi za starše, posebno še za očeta. Kjer je več sinov, se pač lahko tolaži oče, da bo po enem ali drugem ohranjen družinski ime; žrtvovati oltarju edinega sina je pa težka odločitev za še tako verne in pobožne starše. Mr. in Mrs. Soklič pač zaslužita, da jima vsak iz srca častita, ker sta se junaško udala in dovolila fantu, da si je izbral in dosegel poklic svojega srca. Saj sta jima ostali še dve dobri hčerki, Mary in Jeanny poročena Jelenc, da jima bosta v pomoč in tolažbo.

Mati novomašnika je rojena Berk in je doma iz Rogaške Slatine na Štajerskem, oče pa je doma iz Kranja na Gorenjskem. Novomašnik Rev. S. F. Soklich je imel tudi strica duhovnika; to je bil Rev. Anton Berk, ki je od leta 1917 do 1920 župnikoval tukaj v Lorainu in je bil splošno priljubljen med župljani, leta 1920 pa ga je nagla smrt pobrala iz naše srede. Upamo, da bo Rev. Soklich vreden naslednik svojega strica.

Novomašniku vsi iz srca želimo mnogo božjega blagoslova in pomoči v vinogradu Gospodovem, ter mu ključemo: Priščno pozdravljen v naši sredi. Prav tako tudi staršem in sestram iskreno častitamo.

J. P.

VOJAK PIŠE MATERI

Daleč od doma se nahajam, Ko je drugi prišel dan, Ki v spomin sladko slovesni Naših mater je odbran.

Ljuba mama, danes rad bi Vam častital. Vas objel In na lice Vas poljubil, Ves bil srečen in vesel.

V mile bi oči Vam gledal In povedal Vam, kako Vas pogrešam, zlata mama; To mi najbolj je hudo.

Zal mi je, ker sem prepričan, Da je mučno tudi Vam, Ker odšel sem, in ste mnenja, Da hudo je morda nam.

Misel ta Vam dan za dnem Tare dušo in srce: Bogve kaj je z mojim sinom, Je pri zdravju ali ne.

Poleg tega pa molitev Vaša tam kipi v nebo, Da bi sina na vseh potih Božje čuvalo oko.

Ta molitev Vaša, mati, Me vzdržuje in krepi. Tudi jaz za Vas iskreno Molim, mamica, vse dni. Poleg tega pa predstavljam Tisto srečno uro si, Ko po vojni zmagonosni Spet se vrnem k materi.

Takrat, takrat bo v resnici Za oba presrečen dan. Do tedaj pa Vas pozdravlja Prav priščno Vaš sin John. Willard, Wis., v maju 1943. Ludwig Perushek.

DOGODKI

Med Slovenci pa Ameriki.

Evelethski fantje

Eveleth, Minn. — Frank Ranniker je prišel domov na 21-dnevni bolniški dopust. Udeležil se je napornih bojev v guadalcanalskem okrožju in pravijo, da si je nakopal malarijo. Frank je bil pred vpoklicem eden najodličnejših igralcev v nogometu (football); pripadal je Bostonu.

Na dopustu je bil tudi T. Sgt. Joseph Bayuk. — Av. Cad. Edward Kotnik je dovršil trimesečni tečaj na U. S. Flight Prep. School v Wooster, O., in je bil poslan v Kalamazoo, Mich., v nadaljnjo šolanje. — Sgt. Louis Lavrich se nahaja pri letalcih v Egiptu. Pri vojakih je od junija 1941, v juliju 1942 pa so ga poslali prek morja.

V bolniški postelji

New York, N. Y. — Naš dobri župnik Rev. Pij Petrič je zbolel in je že par dni v postelji in v zdravniški oskrbi na 62 St. Mark's Place. Tudi Mrs. Helen Corel, ki stanuje na 67 Scholes St., Brooklyn, N. Y., je zbolela. Enako njen sin. Oba se nahajata doma in sta v zdravniški oskrbi. Ta čislana družina je naročena tudi na Am. Slovenca. Vsem trem bolnikom želimo skorajšnjo zdravja. — A. Anšlovar.

Župan Lausche še ne more oditi v Anglijo

Cleveland, O. — Sedaj smo šele izvedeli, da bi moral po prvotnem načrtu župan Lausche oditi v Anglijo 12. maja. Zaradi negotovega delavskega položaja v clevelandskem tranzitnem sistemu, ki je pred kratkim povzročil 18-urno stavko, pa je župan prisiljen odložiti svoj odhod v Anglijo, dokler se ne uredi pogajanja.

Dva nova grobova

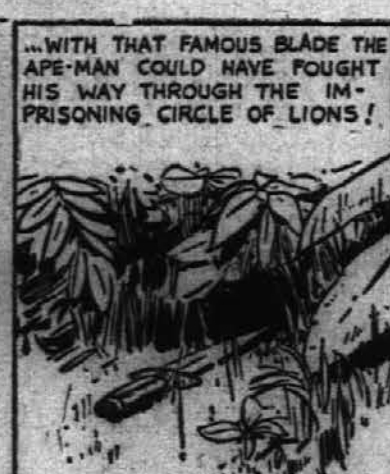
Milwaukee, Wis. — Dne 19. aprila je v starosti 53 let preminila Mrs. Anna Klémenc, 729 W. Mineral St. Pokojna je bila doma iz Zavrata pri Raki na Dolenjskem ter zapuščala poleg soproga Franka še tri sinove in eno hčer iz prvega zakona: Franka, Harryja in Josepha Komatar in Ano, por. Predigar. Vsi trije sinovi so v službi strica Sama. Pokopana je bila 21. aprila iz cerkve Sv. Janeza Ev. na Mt. Olivet pokopališče.

V ponedeljek, 3. maja pa je pri delu v tovarni nenadoma umrl rojak John Rangus, star 63 let in doma iz Sv. Jerneja na Dolenjskem. Poleg soproge Ane, roj. Tičar, zapuščala še dva sina, Viktorja in Johna, sestro Mary Rangus ter tri brate: Antona v Calumetu, Mich., Aloisa v Coloradu, in Ignaca v Clevelandu, O. Pogreb je bil v četrtek, 6. maja iz cerkve Sv. Janeza Ev. na Mt. Olivet pokopališče. — O bema blag spomin, preostalih pa naše sožalje!

TARZAN (706) TRAGIČNA ŠALA USODE



Kakšna porogljiva burka usode! Jagger je zgubil nož, ki ga je bil ukradel Tarzanu. Navidezno le malenkost, vendar...



S to slovečo klinjo bi si opižji mož lahko izvojeval svojo pot skozi tolpo levov, ki so ga imeli obkrožene.



Potem bi lahko rešil svoje prijatelje pred groznimi Jaggerjevimi neumljenega tiranstva, ker zdaj —



— je ta lopov našel sredstvo, da s silo pridobi oblast nad svojimi tovariši in tovarišicami v izgnanstvu!

Napisal: Edgar Rice Burroughs

Družba sv. Družine

(THE HOLY FAMILY SOCIETY)

Ustanovljena 29. novembra 1914.

V Zedinjenih Državah, Sedež: Joliet, Ill. 14. maja 1915.

Naslovo: "Vse za vero, dom in narod; vsi za enega, eden za vse."

GLAVNI ODBOR:

Preddsednik: George Stonich, 257 Lime Street, Joliet, Illinois
1. podpredsednik: Frank Tushak, 716 Raub St., Joliet, Ill.
2. podpredsednik: Kathrine Bayak, 528 Lafayette St., Ottawa, Ill.
Tajnik: Frank J. Wedic, 301 Lime Street, Joliet, Ill.
Zapisnikar: John Nemanich, 650 N. Hickory St., Joliet, Ill.
Blagajnik: Joseph Klepet, 903 Woodruff Rd., Joliet, Ill.
Duhovni vodja: Rev. Mathew Kabe, 223 — 57th St., Pittsburgh, Pa.
Vrh. zdravnik: Joseph A. Zalar, 351 No. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Andrew Glavach, 1748 W. 21st St., Chicago, Ill.
Joseph L. Drasler, 1318 Adams Street, North Chicago, Illinois.
Joseph Jerman, 20 W. Jackson St., Joliet, Ill.

POROBNI ODBOR:

Joseph Pavlovich, 39 Winchell St., Sharpsburg, Pa.
Mary Kovach, 2294 Blue Island Ave., Chicago, Ill.
John Demla, 2730 Arthington Ave., Chicago, Ill.
Preddsednik Atletičnega oddelka: Emery Subar,
540 North Bluff Street, Joliet, Illinois.

URADNO GLASILO:

"Amerikanski Slovenec", 1849 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.

Do 1. jan. 1942 je DSD. izplačala svojim članom in članicam ter njih dedičem raznih posmrtnih, pokojninskih, bolniških podpor ter drugih izplačil denarne vrednosti do četrtilijona dolarjev.

Društvo za DSD. se lahko ustanovi v vsakem mestu Zdr. držav s se manj kot 8 člani (caml) za odrasli oddelek. Sprejme se vsak katoličan moškega ali ženskega spola v starosti od 16 do 60 let. V mladinski oddelek pa od rojstva do 16. leta.

Zavaruje se za \$250.00, \$500.00 ali \$1,000.00. Izdajajo se različni certifikati, kakor: Whole Life, Twenty Payment Life in Twenty Year Endowment. Vsa certifikati nosi denarno vrednost, katere se vsako leto viša.

Poleg smrtnine izplačuje DSD. svojim članom (icam) tudi bolniško podporo in svoje centralne blaginje, kakor tudi za razne operacije in pokojnina.

Mesečna plačila (assessments) so urejena po American Experience tabeli.

DSD. je 121.90% solventna, potrjujejo izvedenci (actuaries). Uradni jezik je slovenski in angleški.

Rojakom in rojakinjam se DSD. priporoča, da pristopijo v njeno sredo!

Za vsa morebitna pojasnila in navodila se obrnite pisмено ali ustmeno na gl. tajnika: FRANK J. WEDIC, 301 Lime St., Joliet, Ill.

OGNJENI KRST NA BOJNI LADJI

Napisal John Little

Povedal vam bom zgodbo ladij, ki je v Pacifiku prvič stopila v akcijo. To je zgodba Toma Page-a, Berne Wenke-a, Yeomana Cheek-a in drugih, ki so preželi svoj ognjeni-krst na krovu bojne ladje. To je tudi zgodba o krstu te ladje, ki je dobila najbolj zvočno in najbolj laskavo ime kar jih pozna ameriška govorica.

Njena naloga je bila, da štiti ameriške nosilce letal, a izvršila jo je tako dobro, da je admiral, poveljnik nosilcev letal, preko radia sporočil svojim letalom:

"Ogibajte se te roparice (big bastard). Ko bo pokončala vsa japonska letala, bo začela meriti na vas." To ime je obveljalo in moštvo ne bi tega primka zamenjalo niti za častno citacijo.

Akcija — katere del je zdaj zabeležen v zapiskih mornarice kot peta bitka v Salomonih — se je začela z mrakom na dan 14. novembra 1942. Brodovje, sestavljeno iz "The Big Bastard" in nekaterih drugih vojnih ladij in rušilcev, je naletelo na gnezdo japonskih ladij, ki so se skrivale pri otoku Savo, neposredno na severu od Guadalcanala.

Ko je ob 9:30 zazvonil splošni alarm, nikdo na brodu ni vedel, koliko je sovražnih ladij in kako močne so. Ravno o polnoči je poveljnik zagledal v ožini pred seboj tri sovražne ladje in naznanil formacijo admiralovi ladiji, ki je bila v bližini. Komaj 15 minut pozneje je izstrelila admiralova ladja salvo iz devetih topov, ki je povzročila požar na vodilni japonski vojni ladiji.

"The Big Bastard" je usmerila svoje daljnomete na ogenj na sovražni ladiji, zagrmela iz svojih najtežjih topov in potopila ladjo, ki je bila njen prvi cilj, naslednjo pa poglala v zrak. Japonski topovi so med tem poglali v zrak tri rušilce Zedinjenih držav. Tretji cilj je bila vojna ladja reda "Congo", ki je zavozila mimo "Bib B"-a; salva iz tretjega stolpa od zadaj jo je kar na dvoje prerežala. Njene druge manjše baterije pa so nadaljevale svoj ogenj proti osmerim japonskim rušil-

cem, ki so se skrivali v nekem zalivu.

Robert L. Schwarz, Yeoman drugega reda in mornariški poročevalec lista Yank, armadnega tednika, je iz pripovedovanja posadke sestavil zgodbo o moštvi, ki je služilo pri teh topovih in o tem, kaj so doživeli.

Tom Page, mornar prvega reda iz Greensburgh-a, Pa., se je spominjal, da je bila noč silno lepa. Mesec je bil ogromen in duh gardenij je prihajal močan iz otoka Florida. Povezanost duhtenja gardenij z bitko, ki je sledila, je za vedno udušila hrepenenje Page-a za dišečimi gardenijami.

Page je sedel na sodčku v kotu pomožne krmarske sobe; imel je v arcu prijeten občutek, ker so grmeli veliki topovi.

Naenkrat pa ga je granata vrgla z njegovega sodčka, in raztopljena kovina granate se je začela kakor lava počasi plaziti po tleh. Para, ki je uhajala iz počenih cevi, je bila skoraj neznosna.

Robinson, quartermaster tretjega reda, je prišel iz hodnika in dejal: "Izgubil sem svoj čevlji, pomagajte mi, da ga najdem." Vsi so mu pomagali, med njimi celo dva častnika. Toda čevlja nikdo ni našel pred jutrom — bil je na hodniku, pod truplom mrtvega mornarja.

Bernard Wenke-a, pomorščaka prvega razreda in pomožnega krmarja, je vrglo od krmila in ga potisnilo v kot med ladij nos in krov. Obležal je tam in z eno roko držal krmilo ter se ni ganil več, dokler ni požar od spodaj tako močno razbelil krova, da so mu začele hlače goreti.

Eden od stražarjev je neprestano ponavljal s tihim glasom: "Bože moj, kako me je strah. Nikdo si ne more misliti, kako zelo me je strah. Kako je le moč, da je človeka tako strah." Venomer je ponavljal to, vedno iznova. Nikdo ni bil presenečen — zdelo se je povsem naravno.

Nato je nastal kratek oddih. Ladja je vozila osamljena v krogu gorečih brodov. Admirala ladja je bila izginila v temi. V najožji del preliva so nato zavozile štiri nadaljne sovražne ladje. Druga v vrsti je z

žarki svojih projektorjev našla "Big B", ki je takoj odprl ogenj nanjo. Od zadaj so začele grmeti prijateljske salve, dokaz, da se je nahajala admiralova ladja še v boju.

Ta pomoč je bila "Big-B"-u zelo dobrodošla, ker je bil naperjen vanjo ogenj kar iz treh, trdo in dobro streljajočih japonskih vojnih ladij. Šest in osem inčev debele granate so raztrgale gornji del njene superstrukture in potem poškočevale tudi manjše baterije. Njen krov je bil ves preluknjan od šrapnelov. Požar je izbruhnil v razbitem gornjem delu. Odrtniki kosi opreme so ležali vse naokoli.

John Hagenbuch je delal pri brizgalnici odnemascev. Usmeril je curek vode v žarišče požara v senci stolpca št. 3, ko je vodja stolpa, Capt. Bowman, poslal povelje skupini ognjegasecev, naj se umaknejo. Bil je na tem, da ustrelji salvo in je vedel, da bo odboj strahovito močan. Vsi se sestrskostjo razven Hagenbuch-a. Pozabili so mu sporočiti povelje.

Hagenbuch-a je vrglo ob krov s tako silo, da je odskočil kakor žoga. Počasi in opotekaje si je pomagal na noge, začasno slep in gluha od eksplozije. Tako strašen je bil odboj, da je dvoje letal odletelo iz katapultov ven v morje. Ko je Hagenbuch z rokami iskal opore in se opotekal, so topovi znova močno zagrmeli in zopet ga je vrglo ob krov. Eden izmed mož Hagenbuch-ove skupine je planil ven, ga dvignil na noge in ga odvelkel proč od stolpca, ko je že zagrmela tretja salva. Komaj pol ure pozneje pa je bil že zopet na nogah in se je prostovoljno javil, da spleza na vrh enega dimnikov in tam pogasi požar.

"The Big Bastard" se je hlabro držala in s svojimi glavnimi topovi streljala na sovražne ladje. Tudi njeni manjši topovi so neprestano ropotali in kmalu so na vseh sovražnih ladjah začeli lizati krov ognjeni jeziki in se vpenjati proti nebu. Takrat rele je posadka vedela, da je zmagala.

V teku te noči, je brodovje Zedinjenih držav popolnoma obkrožilo otok in potopilo vse sovražne ladje v teku komaj 50 minut. Večina moštva pa je pozneje dejala, da so bili vsi prepričani, da je vojnja skozi preliv trajala najmanj polovico noči.

Pod krovom v kontrolni sobi za stroje je sedel chief Yeoman Cheek in čital staro številko Reader's Digest-a. Ogromna kontrolna plošča pred njim je funkcionirala brezhibno. Stroj je bil poglavljen v največjo brzino, kotli so čudovito držali pravi pritisk pare, a ventilacija je vzdrževala v sobi primeren in prijeten hlad. Kadarkoli je prišlo novo povelje, je Cheek ukrenil vse potrebno in se nato vrnil k svojemu čitanju.

Grmenje bitke je prihajalo tja le pritaženo, oddaleč. Moštvo okoli njega se je mirno raz-

NA PREIZKUŠNJI



V New Yorku na vrhu nekake nebotičnice preizkušajo pse, ki jih uče za pomoč v obrambi v slučaju sračnih napadov. Pse, ki pokaže dovolj pozornosti in lastnosti za take namene, potem pošljejo v posebno traniranje, kjer jih izučijo, da pomagajo v takih slučajih iskati ranjence, ali zarušene osebe v takih nesgodah.

govarjalo ali pa gledalo in opazovalo merila. V podzavesti je skrbelo vsakega izmed njih, ker je 600 funtov pare drvelo skozi vse cevi okoli njih. Inženirji so vedno v skrbeh zaradi pare. Sem in tja je prišlo kakšno poročilo o poškodbah, toda mnogo niso zvedeli. Moštvo do li v strojem oddelku ni niti moglo razločevati med udarjanjem sovražnih granat in grmenjem lastnih topov.

Ko je napočilo jutro, je Cheek odšel na krov, ter si ogledal opustošenje. Takrat šele je videl, kakšno ogromno število granat je zadelo njegovo ladjo. In tri dni in tri noči ni mogel spati.

TO IN ONO

ANGLEŠKI ADMIRAL SVARI PRED NEMŠKIM BRODOVJEM

London, Anglija. — Admiral John Tovey, je v svojem poslovnem govoru na matični ladiji izjavil, da je pričakovati, da pride v kratkem iz skrivališč nemška mornarica. Ta se skriva po norveških zalivih in v Baltiku in združena predstavlja precej moči. Tudi so v zadnjih osemnajstih mesecih morali zgraditi več ladij, od katerih se v javnost ni ničesar poročalo. Zadnje čase se je že poročalo o premikanju nemške mornarice in za tem morajo biti gotovi načrti za napade v artilerijskih vodah in lahko tudi kje drugje, je opozarjal admiral.

JUHUHUI TA SE POSTAVI



Lepotica Pat Starling, ki je smagala v tekmi za prvenstvo med hollywoodskimi plesalkami, nismo ona prvih plesalk, pač pa tudi drzna jahalka, kakor kaže predstojajoča slika.

BAJTAR MIHA

Ko je bajtar Miha zapil zadnjo nljivo, ki mu je poleg raztrgane bajte ostala, mu je neka ciganka prerokovala, da bo na čudovit način obogatel. Treba da mu je samo iti o polnoči na pokopališče in vzeti iz novo izkopanega groba mrtvaško lobanjo ter jo položiti v prazno kačko ...

In je Miha vse sveto verjel. V temni, brezvetrni noči je v dušku izpil merico žganja in se — tako ohrabren — napolnil proti pokopališču.

Pokopališče leži četrte ure od vasi. V gluhi samoti.

Težkih korakov se je bližal Miha kraju strahov, ves zatopljen v misli na svoje bodoče bogastvo.

Čudno zamolklo so zaječala v zarjavelih tečajih pokopališka vrata. S hladnim molkom so pozdravili bajtarja Miho črni križi in grobovi.

Nekaj časa je neodločno stal nedaleč od praga, potem pa se je ojunatil in usmeril korake naravnost k grobnim jami, ki je ležala sredi pokopališča. Šrepa je uprl oči v kup sveže izkopane prsti.

In se je zabelilo pred njim motno in hladno, da ga je streslo do kosti. — Bila je mrtvaška lobanja.

Miha se je sklonil in jo pobral.

Kakor da je prijel za kos ledu, mu je bilo ...

"Vrag!" je zaklel, jezen sam nase. "Ali sem junak! Takele prazne črepinje se pa menda vendar ne bom bal ..."

Počastno je odjeknil njegov glas iz teme.

Miha je držal lobanjo v rokah in se mu je mahoma zdelo, da je ona ponovila njegove besede ter se mu škodoželjno zarežala z votlimi očmi ...

"Vrag, kaj je vendar to?" je bajtar Miha zašklepetal z zobmi.

In glej; lobanja je v odmevu ponovila tudi te besede ...

Bajtarja Miho je zdajci obšla divja groza.

"Miha — kaj delaš? Pusti mrlice v miru!" mu je šlo skozi možgane resno, svareče ...

Naježili so se mu lasje. Spustil je lobanjo iz rok, da se je s trusom zakotalila v jamo, in se okrenil, da bi zbežal.

Tedaj pa se je s suknjičem zataknil na železen križ ob vnožju groba.

Krik smrtne groze se mu je iztrgal iz grla. Bil je prepričan, da so ga koščene roke mrtvaka zgrabile za suknjič ...

Zašibile so se mu noge. Oma-

nil je in se zavalil navzdol: za mrtvaško lobanjo v odprti grob — — —

Nedaleč od pokopališča je stala grobarjeva koč.

Presunljiv krik je zdrnil grobarja iz sna.

Sluteč, da se je zgodila nesreča, je sklical nekaj vaščanov skupaj, in z njimi preiskal pokopališče.

Izvezli so bajtarja Miho napol mrtvega iz jame. Drhtel je po vsem telesu od groze in njegove oči so bile odprte na stežaj ...

Ta dogodek si je Miha zapomnil za vselej. Vedel je, da je bila glavni vzrok njegove nesreče — pijaka, ki se ji je po slej popolnoma odpovedal in si z delom in marljivostjo ustvaril novo, lepše življenje.

DOGODBICE

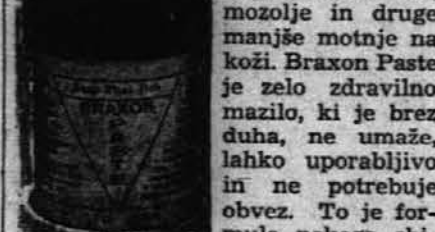
Dr. Jaroslav Stransky je bil nekoč povabljen v Topolčianke. Sedela sta s prezidentom Masarykom v parku in molčala. Goštu je postalo mučno, pa je skušal razplesti razgovor: "Kako veličastno se pno ti hrasti v nebo, kakor stebri gotskega hrama. Sto let so stari, kaj bi nam povedali, ko bi znali govoriti?"

Na ta poetični izliv je pripomni T. G. Masaryk: "Mi nismo hrasti, bi rekli, mi smo kostanji, g. doktor!"

Oskar Wilde je srečal na sprehodu v kazniličnici v Readingu svojega krojača. Oba sta bila v zadregi. Slednjič je pisatelj prekinil tesnobo molčanja z vzklikom: "Zares nisem vedel, da sva oba naročila obleko pri istem krojaču." Pri tem je s prstom pokazal na svojo obleko — za kaznjence.

Ustavi srbečico takoj

Braxton Paste nudi takojšnjo pomoč za srbečo kožo, koristno za zdravljenje "Athletes foot", garje, "brivsko srbečico", mozolje in druge manjše motnje na koži. Braxton Paste je zelo zdravilno mazilo, ki je brez duha, ne umaza, lahko uporabljivo in ne potrebuje obvez. To je formula nekega čilcaškega lekarnarja z 20 letno izkušnjo. Pošljite en dolar na Braxton Co., 322 So. Clark St., Dept. A, Chicago, Ill. in en lonček se vam bo poslal po poštnem povzetju. Denar se vrne, ako ne bo popolnoma zadovoljivo.



KRASNA ZGODOVINSKA SLIKA

Velikost 16 1/2 x 12 1/2



Tiskana v večih barvah. Sredi je v vencu sedanjí predsednik Zdr. držav Franklin D. Roosevelt. Okrog in okrog so slike vseh dosedanjih predsednikov Zdr. držav podpisani s njihovimi lastnoročnimi podpisi. Pod predsednikovo sliko vihra v vetru ponosno zvezdasta zastava. Pod zastavo je spominska plošča in na nji tiskano v okrajavi listina pravic in svobod. Slika je v okvirju in v okvirju steklo. Ta slika je lep kras in zgodovinska pomenljivost za vsak ameriški dom. Ker nas naši naročniki za njo poprašujejo, smo jih že nekaj dobili.

Slika stane \$1.50 brez pošiljatenih stroškov.

Pošiljaten strošek plača vsak prejemnik sam, ko se mu dostavi slika po Expressu. To naj vsak, ki bo naročil sliko, vzame na snanjo, in dokler zaloga traja z njimi lahko postrežemo onim, ki si jo želijo.

Naročilu je pridržati potrebni znesek in ga poslati na:

AMERIKANSKI SLOVENEK

1849 W. Cermak Road,

Chicago, Illinois

KONJIČKA BOM KUPIL...

Gospodarska zgodba. Spisal F. S. Finžgar.

"Takole je ogolidran," je pokazal na boke.

"Aha," se je namuznil Janežič in obrnil konja v hlev. "Lucka, le nazaj! Ne bo nič!" Ko se je vrnil, je sedel gospodar spet na hlood in podražil kupca.

"Priatelj, ti si menda od tam doma, kjer so tisti ženini, ki iščejo za kmetijo takih nevest, ki so brez žulja na roki!" Zbor se je zasmejal.

"Z Bogom, oče! Brez zamere!"

France se je naglo okrenil z dvorišča.

"H Kajonu pojdi, tam bo za te!" je kričal Janežič za njim preko dvorišča.

In so šli zares h Kajonu. Janežič se je potrudil s tnala za njimi in hudoželjno mrmral: "Naj ga le napetnasti Kajon! Prav mu je, ko nič ne pozna!"

Kajon je bil mlad mož, rdeč, pod nosom se ni bril, kakor sosedje, in prešerna srebrna veriga mu je spenjala žametasti telovnik od žepa do žepa. Gostilno je imel in štacuno.

"Dober dan, možje," je pozdravil gručo. "Nov sod sem nastavlil. Povem vam, to je vinček — ha —!" Počil je s palcem in tlesnil z jezikom.

"Kar tukaj pod orehom ga bomo, kaj ne?"

Kajon je postavljale stole krog mize.

"En štefan, kaj ne možje? Da ne bo letal tolirikar po stopnicah."

"Le prinesite!" se je oglašil France. "Na moj račun!"

Kajon se je ozrl, ker mu je bil glas neznan in ni preje zapazil tujca v zboru.

"Dober dan, gospod! Glejte no, da vas nisem opazil. Ne zamerite! Torej en štefan, da, da, tako se govori!"

Krčmar je izginil v klet, možje so posedli za mizo.

"Odkod pa in kam, gospod?" se je dobričal Kajon Francetu, ko je razpostavljale kozarce.

"Po konjih gledam!"

"Izvrstno! Jaz ga prodajam! Živalica, vam povem, da ga nima cesarjev hlev lepšega!"

"Pokažite!" je silil France.

"Tako, takoj! Pokličem hlapca. Takole prazničen ne hodim rad sam v hlev. Bog daj srečo!"

Kajon je natočil tudi sebi čašo.

"Saj ne zamerite, kaj ne, če sem si ga tudi natočil. Krčmarji smo vsi reveži. Od vbogajme živimo takorekoč."

"Revček," so ponovili sosedje in se smejali.

Krčmar je izpraznil čašo na dušek, jo postavil na mizo in takoj spet točil. "Izpijmo! Oče Janežič plačajo drugi štefan, kaj ne? Saj vas ni zlepa blizu."

"Nimam nič kaj odveč, da bi dajal takim siromakom, kot si ti, vbogajme. Ali danes naj bo. Le prinesi ga!"

Sosedje so se začudili, ko leto in dan ni bilo Janežiča v krčmo. In danes da bi dal za štefan.

In je dal. Takoj je odvezal mošnjiček in položil na mizo goldinar.

Kajon je pa točil, da se je razlivalo po mizi in naglo odšel s praznim štefanom. Potoma je zavpil nad otrokom: "Francek, poklič hlapca, naj pripelje Herika iz hleva."

"Povejte možje, kako je s tem konjem?" je tišje vprašal France, ko ni bilo krčmarja pri mizi.

"Lep je, presneto je lep, kakor ga iščeš,"

je odgovoril prvi Janežič in skrivoma po-mežiknil sosedom.

"Če ni kak raznašavec," je nadaljeval France.

"Tisto ni," je odgovarjal Kramar. "Sicer pa to vsak ve, da ima konj kosmata ušesa. Krava ni, posebno mlad konj ne."

Krčmar je postavil vino na mizo. Francek je prignal hlapca okrog ogla.

"Alo, Matija, Herika vun, da vidi ta gospod, kaj se pravi lep konj."

Matija je šel v hlev. France je vstal.

"Sedite, le sedite. Žival je treba od daleč pogledati. Če se je primejo oči, no, potlej pristopi in pogled od blizu," ga je silil krčmar in mu nalival.

Hlapec je prignal konja iz hleva. Heriko se je ustavil na predverju, dvignil majhno glavo prešerno kvišku, zapihl skozi nozdrvi, potem se vspel na zadnji nogi in skoro bi bil udaril s podkviho hlapca po glavi.

"Divji je," se je ustrašil France.

"Hahaha," se je zasmejal krčmar. "Divji? Kaj še? Krotek kot ovca."

"Pa je planil nad hlapca?"

"Zigra va se! Kaj mislite, da je to kako čičevsko kljuse? To je Arabec, to je kri!"

France je vzel zemljo z mize in šel h konju. Za njim Kajon.

"Tako je prav. Živini postrezi, da te ima rada!"

France je oddrobil zemljo in jo ponudil Heriku, ki jo je kimaje z glavo pokramp-ljal.

"Poglejte, toliko da vam boglonaj ne reče."

Ko je konj pojedel zemljo, je povohal še enkrat po Francetovi roki. Ker je bila pa prazna, je nenadoma potegnil za povodec, ga iztrgal hlapcu iz rok, se zavrtel, poskočil in vsekalo z zadnjima nogama, da je Francetu odllel klobuk, ko se mu je ognil. Nato je zarezgetal in zbežal na vrt.

"Poglejte ga, kako se nese! Naslikati vam ga ne more nihče lepšega!"

France je gledal in gledal, hlapec je šel za konjem na vrt in ga klical.

"Matija, pusti ga, naj se izpreleti. Vidi-te, včeraj sem prevozil z njim nič ne vem, koliko kilometrov, danes gre pa kakor iskra. To je kri, žlahtna za cesarski hlev!"

Kajon je vedel kupca nazaj k mizi in točil in govoril brez konca in kraja.

France je bil malobeseden. Gledal je na vrt, kjer je divjal Heriko in nagajal hlapcu, ki se je trudil in ga vabil brez uspeha.

"Koliko ga cenite?" je vprašal počasi.

"Petsto kronic brez barantanja in mešetovanja. Sicer pa šeststo."

"Petsto kron," je ponovil France in polglasno in pomislil, koliko je v Ameriki trpel, predno jih je prištedil.

"Ali mislite, da je preveč? Ho, komaj tri leta ima; za dve leti bo vreden dva stotaka več. In ta lepota!"

"Nič ne rečem," je govoril France boječe, ko je Kajon vpil in razgrajal. "Nič ne rečem, da bi ne bil lep. Toda premajhen je za ta denar."

"Premajhen! Če hočete nerodno rogovilo, saj jo dobite ceneje. To je istina. Potem midva ne bova kupčevala."

"Za kaj pa rabite konja," je vprašal nekdo.

"Za kaj? Mizar sem in kajžar; potem že veste, za kaj bi bil konj."

(Dalje prih.)

NOVA PREDLOGA PROTI STAVKAM IN SPOROM

(Nadaljevanje s 1. strani)

delavskega odbora v delavskih sporih.

6. Kazen \$500.00 in eno leto zapora za osebe, ki bi bile krive razširjanja stavk v tovarnah, ki jih prevzame vlada.

7. Jurisdikcijski spori, boji ali stavke iz simpatije naj bi bile prepovedane v vojnih tovarnah.

8. Vse te odredbe naj bi prenehale šest mesecev po vojni.

— To so določbe nove predloge. Ali jo bo kongres sprejel, se še ne ve. Tudi v senatu jo morda ne bodo sprejeli. Sprejel jo je le odsek za vojaške zadeve v kongresu.



Dominated by the towering tablets of the Ten Commandments, a memorial pageant is to be presented in the Chicago Stadium on May 19 consecrated to the two million European Jews who have been murdered by the Nazis—a fate differing in degree but not in kind from that being suffered by other minority groups including the Czechs, the Poles, the Dutch, the Greeks and the Norwegians.



NAROČITE
IN
CITAJTE

lepi zanimivi slovenski družinski mesečnik

"NOVI SVET"

ki prinaša vsak mesec zanimivo in zbrano čtivo za ameriške Slovence. Stane letno samo \$2.00. Za Kanado in vse ostalo inozemstvo \$3.00 letno. Naročnino sprejemajo lokalni zastopniki, ali pa jo pošljite direktno na:

UPRAVA "NOVI SVET"
1849 W. Cermak Rd., Chicago, Illinois



J. M. Trunk

Slovenski kmetje da bi bili za "Osvobodilno fronto", tako vidim od strani, ki vidi v ti fronti prav idealno prizadevanje za najboljšo svobodo izpod pete krutega narodnega zatiralca. To bi bila še ena stran — partizanstva, ki nima, kakor bog Jan, le dvojnih obrazov, celo vrsto jih ima, in pri tem obrazu bi igrala ribarije med klerikalno in napredno stranko baje glavno vlogo. Vse polno obrazov ima to šmentano partizanstvo.

Kmetje toraj grejo v to fronto, in če je fronta skoroda idealen pojav, sledi, da so slovenski kmetje idealni. Well, bi bila žalitev, če bi kdo trdil, da niso, ako kdo pri tem ni preidealen. Tudi pri kmetih je treba računati z realnimi razmerami, in najmanj more kdo pri kmetu pričakovati, da bi bil ves le idealen, vsaj nekaj nekega realista je v vsakem tudi najbolj idealnem človeku.

Ker vsa stvar pri političnem obrazu partizanstva cika na gozdove, za katere je baje klerikalna stranka ogoljufala kmete, ostanem jaz realist, da so šli kmetje v fronto bolj radi — gozdov, kar pač pomeni — delitev. Če ste drugi tudi pri kmetih bolj idealni, vam nočem jemati vaše idealne vere. Kdor se bori za kruh, gleda na kruh, ni mu zameriti, ker mora živeti, vprašanje pa je, če gleda pravilno na kruh.

V Rusiji so šli mušiki za revolucijo radi zemlje, radi gozdov bi rekel, pa niso dobili ničesar, le to, kar so prej imeli, je postalo državna lastnina. Tako je pri — frontah, in tudi ruska revolucija je bila le fronta. Ali je danes in bi ugnil ruski mušik biti na slabšem ali na boljšem? Preštudiraj, če te zanima, vsaj jaz sem prepričan, da bo za mušika, ko jenja borba in se malo popravi, zelo dobro, da je izgubil po revoluciji ali fronti še hlače. Študiraj, če imaš dosti možganov, kaj vse lahko tiči za — partizanstvom.

Čim prej naj bi se vojska končala. Ali res? Kaj pa potem z visokimi plačami? Vsaka ima zdaj kožuh za šest sto dolarjev. Odkod naj mandele vzame, ako vojska konča, ker jutri bo moral biti kožuh za osem sto dolarjev, saj ga ima sosedja že danes za sedem sto? In plač nočejo povišati, in če štrajkamo, nas še lahko v vojaško suknjo vtaknejo, ker pri taki soldaški suknji demokracija ne izda dosti. Da bi le vojske še ne bilo konec, ker "ta stara" nekaj godrnja radi leto starega avtomobila in ona glavah.

Ali mislite, da je Hitler izgubil možgane in so se Nemcem glave s slamo napolnile? Hitler je prepričan, da nam že jutri vsega zmanjka, kakor lahko povzame iz slik o našem pomanjkanju, in zato vojske še ne bo konec, ker imamo mi sami precej slame v glavah.

VI SE UČITE ANGLEŠČINE - VAŠI OTROCI PA SLOVENŠČINE

iz Dr. Kernovega

ANGLEŠKO-SLOV. BERILA

"ENGLISH-SLOVENE READER"

kateri se sedaj prodaja po znižani ceni, samo \$2.00

Naročila pošljite na:

AMERIKANSKI SLOVENEK

1849 W. Cermak Rd., Chicago, Illinois

Katoliški Slovenci smo tako močni, kolikor in kakor je močno naše katoliško časopisje.

Tiskarska dela

vse vrste točno in lično izvršena izdeluje naša tiskarna za organizacije, društva, trgovce in podjetja. Mi izdelujemo lepe tiskovine v več barvah. Dajte vaše prihodnje naročilo za tiskovine nam in prepričajte se o naši tozadrevni postrežbi.

TISKARNA AMERIKANSKI SLOVENEK
1849 WEST CERMAK ROAD, CHICAGO, ILLINOIS